

TMS 36 VARLIKLARDA DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ STANDARDI: BİST 100'DE BİR ARAŞTIRMA¹

Serhat ŞAMİL*

Murat ESMERAY**

ÖZ

Türkiye, Vergi Usul Kanunu'nun fevkalade amortisman uygulaması dışında uzun vadeli varlıklarda değer düşüklüğü konusuyla Uluslararası Muhasebe Standartları ile tanışmıştır. TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı, kapsamındaki varlıklarda değer azalması durumunun tespitine, eğer varsa ölçülmesine ve kayıtlara alınmasına yönelik rehberlik sağlamaktadır. Çalışmada, Türkiye'de TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı uygulamasına dair durum tespitleri yapılmıştır. Bu bağlamda TMS 36 Standardı kapsamındaki varlık türleri incelenerek bunlara dair yapılan değer düşüklükleri tespit edilmiştir. Ayrıca özellikli bir konu olan şerefiye ve şerefiyeye sahip şirketler ayrı ele alınarak incelenmiştir. Örneklem olarak öncü gösterge özelliğine sahip BİST 100 Endeksi'ndeki şirketler alınmıştır. Finansal şirketlerin TMS 36 Standardı kapsamında bulundukları varlıklar şirketin aktifinde çok az yer tuttukları için örneklem dışı bırakılarak finansal olmayan 89 şirket örnekleme yer almıştır. Örneklem dahil edilen şirketler 2014 yılında BİST 100'de yer alan finansal olmayan şirketlerdir. Bu şirketlerin 2012, 2013 ve 2014 yıllarına ait finansal tablo ve dipnotları incelenmiş ve sayısal veriler elde edilerek dikey analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Sonuç olarak standardın uygulanma seviyesinde yıllar itibariyle gittikçe bir artma olduğu gözlemlenmiştir. Bununla birlikte standardın gereği olarak hesaplanan kullanım değeri tespitinde bazı hususların net anlaşılmadığı daha detaylı açıklama ve yorumlara ihtiyaç duyulduğu görülmüştür.

Anahtar Kavramlar: Varlıklarda Değer Düşüklüğü, TMS 36, BIST 100, Muhasebe Standartları.

THE STANDARD OF TAS 36 IMPAIRMENT OF ASSETS: AN INVESTIGATION IN BIST 100

ABSTRACT

Turkey has become acquainted with impairment of long-lived assets through International Accounting Standards without the exception of extraordinary depreciation practice by Tax Procedure Law. TAS (Turkish Accounting Standard) 36 Impairment of Assets Standard guides to determination of the impairment, (if there is) evaluation and recognition of it for the assets within the scope of the standard. The study deals with the situation determination of TAS 36 Standard's implementation in Turkey. In this context, the asset types in the scope are examined and the impairments concerning each types of asset in the scope are determined. Also, the specialized topic goodwill and firms which own goodwill asset are separately examined. ISE 100 Index (Istanbul Stock Exchange) known as leading indicator is taken as sample. Financial companies are excluded from the sample, for their assets in the scope of TAS 36 Standard are at very low rate. Thereby the companies partaking in the sample are non-financial ones and the number of them is 89. The data taken from the financial statements and footnotes of these companies are analyzed with vertical

¹ Bu makale Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde Serhat ŞAMİL tarafından hazırlanan danışmanlığımı Yrd. Doç. Dr. Murat ESMERAY'ın yaptığı "TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı ve BIST 100'de bir Uygulama" adlı tezden faydalanılarak yapılmıştır.

*Arş. Gör., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü.

** Yrd. Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü.

Makalenin kabul tarihi: Temmuz 2016.

analysis method. As a result, an ever-increasing situation is observed at the level of implementation by years. Besides, the necessity of more detailed explanation and comments is seen for some issues concerning estimating of the value in use.

Keywords: Impairment of assets, TAS 36, ISE 100, Accounting Standards.

GİRİŞ

İşletmeler, faaliyetlerini idame ettirebilmeleri için ellerinde birtakım değerleri bulundurma ihtiyacı duyarlar. İşletmelerin gerek öz kaynak gerekse yabancı kaynakla finanse ettikleri bu değerler muhasebede varlık olarak nitelendirilmektedir. Varlıkların değeri muhasebenin raporlama fonksiyonunun gereği olarak işletmenin bilançosunda (Finansal Durum Tablosunda) gösterilmektedir.

Bilançoda yer alan varlık kalemlerinin her biri zamanla değer değişimine uğrayabilmektedir. Bu durumda gerçeğe uygun sunum için değeri değişen varlıkların bilançoda gösterilmesi gereken tutarlarında da güncelleme yapma ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Bu noktada, Türkiye Muhasebe Standartları varlıklardaki değer değişikliklerinin muhasebesinde bütün varlıklar için ortak bir yol çizmemiştir. Varlıklar, bir takım özelliklerine göre ilgili standartlara tabi kılınmakta ve bu standartların rehberliğinde değer değişimlerinin izlenilmesi gerektiği belirtilmektedir. Örneğin, stoklarla ilgili değer değişikliği TMS 2 Stoklar Standardı'nda ele alınmaktadır. Bu bağlamda bazı varlıklar değer azalışında TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı'na tabidir. TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı kapsamındaki varlıklara dair değer düşüklüğü zararlarının muhasebeleştirilmesi gerekliliği diğer standartlarca ilke olarak belirtilirken, TMS 36 standardı değer düşüklüğüne dair işlemlerin detaylı bir şekilde uygulanması sürecine rehberlik etmektedir.

TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı Türkiye'de uygulanmaya ilk olarak Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) 2003 yılında yayınladığı Seri: XI, No: 29 Tebliği ile 2005 yılında başlanmıştır. Standardın Türkiye'de uygulamaya başlanmadan önceki gelişimi; ilk olarak 1999 yılında Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (International Accounting Standards Committee) tarafından "IAS 36 Impairment of Assets" Standardı yayınlanmış, daha sonra 2004 yılında aynı standart Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (International Accounting Standards Board) tarafından revize edilmiştir. Standart, varlıkların finansal tablolarda yer alan değerlerinin geri kazanılabilir değerlerinden daha yüksek bir şekilde gösterilmesini önlemeye yönelik ilke ve esasları belirlemektedir.

TMS 36 Standardı kapsamına; maddi duran varlıklar, maddi olmayan duran varlıklar, şerefîye, kullanıma hazır olmayan varlıklar, maliyet yöntemi ile değerlendirilen yatırım amaçlı gayrimenkuller ve maliyet yöntemi ile gösterilen bağlı ortaklıklar, iştirakler, müşterek yönetime tabi işletmeler girmektedir.

TMS 36 Standardı varlıkların ediniminden sonraki dönemlerde ortaya çıkabilecek değer düşüklüklerini dikkate alarak aktifin olması gerekenden büyük olmasını engelleyerek finansal tablolarda aktifin gerçek değerini göstermeyi

amaçlamaktadır. Bu standart, finansal tabloların güvenilir, anlaşılabilir ve gerçeğe uygun olma vasıflarına hizmet etmektedir.

Bu çalışmada 2014 yılında Borsa İstanbul 100 (BİST 100) Endeksi'nde yer alan şirketlerin 2012, 2013 ve 2014 yıllarına ait finansal tabloları incelenmiştir. 2014 yılında BİST 100'ün 89'unu finansal olmayan şirketler 11'ini ise finansal şirketler oluşturmaktadır. Finansal şirketlerin TMS 36 Standardı'na muhatap olan varlıkları, şirketlerin varlıklarının çok küçük bir kısmını oluşturmasından dolayı örneklem dışı bırakılmıştır. Örnekleme konu olan 89 firmanın TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı uygulamalarına ilişkin sayısal veriler finansal tablo ile dipnot ve açıklamalarından elde edilmiştir. Söz konusu finansal tablolar Kamuyu Aydınlatma Platformu ve firmaların web sitelerinden elde edilmiştir. Elde edilen veriler dikey analiz yöntemi ile yorumlanmıştır.

Ayrıca varlıklarda değer düşüklüğü standardının uygulanmasına dair durum tespitinde bulunmak üzere uluslararası literatürde yer alan çalışmalardan derlenen sorularla söz konusu şirketlerin (BİST 100-2014'te yer alan finansal olmayan) verilerine uygulama yapılmıştır (Petersen, Plenborg 2010; Ertan, Gençoğlu 2013). TMS 36 Standardı'nın uygulanmasına ilişkin cevabı aranan sorular; (a) *Şerefiye varlığı bulunan şirketlerin nakit üreten birimlerine ait geri kazanılabilir tutarları kim tarafından belirlenmektedir?*, (b) *Geri kazanılabilir tutarın hesaplanmasında hangi yöntem esas alınmıştır?*, (c) *Nakit akımlarının iskonto edilmesinde hangi yöntem kullanılmıştır?*, (d) *İndirgenmiş nakit akımları analizini uygularken risk düzenlemesi nerde yapılmaktadır?*, (e) *İndirgenmiş nakit akımları analizini uygulayan şirketlerin kullandıkları projeksiyonlar kaç yıllıktır?* şeklindedir.

Yukarıdaki sorulardan elde edilen sonuçlar ile dikey analiz yöntemi sonucunda elde edilen bulgular değerlendirilerek, sonuçlar analiz edilmiştir

I. VARLIKLARDA DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ UYGULAMASININ TARİHSEL GELİŞİMİ

Varlıklarda değer düşüklüğünden bahseden ilk standart 1983 tarihli "IAS 16 Accounting for Property, Plant and Equipment (bugün Türkiye de kullanıma geçirilen adıyla *Maddi Duran Varlıklar Standardı*)" dır. Standart ilk yayınlandığında varlıklar için gösterdiği değer düşüklüğü değerlendirmesi konusunda bir anlaşmazlık mevcuttu. Standartın bir maddesinde değer düşüklüğü, geri kazanılabilir tutarına bağlı kılınırken, diğer bir maddesinde ise fiziksel şartlara bağlanmaktaydı. Yani standarda göre, gözlemlenmiş bir fiyat düşüklüğünün değer düşüklüğü raporlamak için yeterli bir sebep olup olmadığı anlaşılammaktaydı. Ayrıca malum belirtiler değer düşüklüğü olabilmesi için kalıcı olarak nitelendirilmekteydi. 1993'te yapılan düzenlemeyle birlikte, standartta değer düşüklüğü zararının kalıcı olması kıstas olmaktan çıkarılmıştır. Ayrıca diğer ekonomik faktörler ifadesi muhtemel değer düşüklüğü sebepleri arasına alınmıştır. Bu bağlamda fiziksel herhangi bir değer kaybı, değer düşüklüğü için tek şart olmaktan çıkmıştır (Yamamoto, 2008: 180).

1993 yılında FASB (Financial Accounting Standards Board-ABD), SFAS No 121: Accounting for Impaired Assets (Değer düşüklüğüne uğramış varlıkların muhasebeleştirilmesi) Standardını yayınlamıştır. SFAS 121 Standardı'nın yayınlanma amacı olarak yönetsel esnekliğin düşürülmesi ve varlıklardaki değer düşüklüğü müessesinin geliştirilmesidir (Riedl, 2004: 1). Bu standardın yayınlanmasından önce yöneticiler değer düşüklüğü konusunda esnek hareket edebiliyordu. Değer düşüklüğünün büyüklüğü, zamanı, hesaplanması ve raporlanması gibi meseleler için belirli çizgiler yoktu. SFAS 121 standardı ise değer düşüklüğü uygulamasını daha yapısal hale getirmiştir (Yamamoto, 2008: 180). Doğrudan varlıkların değer düşüklüğüne dair hükümleri içeren uluslararası muhasebe standardı olarak IAS 36 Impairment of Assets (Varlıklarda Değer Düşüklüğü) Standardı 1998'de yayınlanmıştır.

SFAS 121 Standardı ile IAS 16 Standardı arasındaki en belirgin iki fark, nominal değer testi ile değer düşüklüğü zararının iptali konularıdır. IAS 16 her ikisine de olanak tanımaz iken, IAS 36 ile birlikte her ikisi içinde uygulama zemini oluşmuştur. Diğer bir deyişle, IAS 36 ile birlikte değer düşüklüğüne dair nominal bir test uygulaması ortaya konulmuştur. Ayrıca değer düşüklüğünün iptal olabilmesi durumu ortaya çıkmıştır (Kvaal, 2005: 158).

IAS 36 Standardı, 2004 yılında İşletme Birleşmeleri Standardı ve Maddi Olmayan Duran Varlıklar Standardı'yla beraber gözden geçirilerek yayınlanmıştır. En önemli değişiklik şerefiyede gerçekleştirilmiştir. Şerefiye, standarda göre bundan böyle amortisman ayrılan bir varlık değildir ve yıllık değer düşüklüğüne tabi olması gerekmektedir (TMS 36, mad. 10.b).

IAS 36 standardının ilk versiyonu Birleşik Krallık'la beraber yürütülen bir projeye ortak hazırlanmıştır. Birleşik Krallık'ta geçerli olan "FRS 11 - Impairment of Fixed Assets and Goodwill (Duran Varlıklar ve Şerefiyede Değer Düşüklüğü)" standardı, "IAS 36 Impairment of Assets (Varlıklarda Değer Düşüklüğü) Standardı"nın orijinaliyle içerik açısından çok benzerlik göstermektedir (Kvaal, 2005: 158).

Duran varlıkların değer düşüklüğü müessesesi tarihsel olarak zorlu bir alandır. Dönen varlıklar kadar kolay değerlendirilmemesi bunun başlıca sebebidir. Mesela bir duran varlık için gelecekteki performansının hesaplanması gerekmektedir. Bununla birlikte duran varlıkların niteliksel özelliği olan likidite düşüklüğünün gerçeğe uygun değerinin hesaplanmasında zorluk ortaya çıkmaktadır (Riedl, 2004: 3).

Varlıklardaki değer düşüklükleri konusu yöneticilerin, muhasebecilerin, ticari yayın organlarının ve akademisyenlerin özel ilgisini çekmektedir. Yapılan çalışmalara göre değer düşüklüklerinin muhasebe karı ve varlıkların defter değerleri üzerinde büyük etkisi olabilmesi bu ilginin başlıca sebeplerinden biridir. Ayrıca standartlarca ve genel kabul görmüş muhasebe ilkelerince tanınan esneklik de varlıklarda değer düşüklüğü konusunu çalışma alanı konusunda zengin hale getirmektedir (Alciatore vd., 1998: 4).

II. LİTERATÜR TARAMASI

Varlıklarda değer düşüklüğü konusu uluslararası alanda köklü bir konu iken Türkiye bu konu ile Uluslararası Muhasebe Standartlarıyla beraber tanışmıştır. Bundan dolayı uluslararası literatürdeki çalışmalar daha kapsamlı ve gelişmiş boyuttadır.

Alciatore vd. (1998)'e göre, değer düşüklüğü konusunun literatürde çalışılmış ekonomik açıdan araştırma konusu olan dört adet soru seti aşağıdaki gibidir:

- 1- Değer düşüklüklerinin karakterleri nelerdir ve işletmelerin toplam varlıkları ve kazançları içindeki değeri nedir?
- 2- Değer düşüklüğü raporlayan işletmelerin karakterleri nasıldır ve söz konusu işletmeleri kazanç yönetimine sevk eden dürtüler mevcut mudur?
- 3- Bir işletme değer düşüklüğü muhasebeleştirdiğinde veya raporladığında, işletmenin piyasa değerindeki değişiklik (eğer varsa) ile değer düşüklükleri arasında ilişki nedir?
- 4- Değer düşüklükleri zamanında raporlanıyor mu? Yani varlıklar ekonomik olarak değer düşüklüğüne uğradıkları zamanla defter değerlerinde gösterilen değer düşüklüğü zaman arasında fark var mı?

Bu araştırma sorularıyla beraber farklı yaklaşımlarında katıldığı literatürde yer alan değer düşüklüğüne dair yapılan bazı çalışmalar aşağıdaki şekilde de sınıflandırılabilir:

- Tarihsel olarak ele alan çalışmalar (Riedl 2004, Yamamoto 2008),
- Şerefiyenin muhasebeleştirilmesi konusunu ele alan çalışmalar (Seetharaman, Screenvasan, Sudha ve Yee 2006, Terzi 2009, Esen ve Perek 2009, Akgün 2009, Comiskey ve Mulford 2010, Ertan ve Gençoğlu 2013),
- Değer düşüklüğü uygulamasının performans üzerindeki etkilerini inceleyen çalışmalar (Ball ve Brown 1968, Strong ve Meyer 1987, Zucca ve Campbell 1992, Elliott ve Hanna 1996, Riedl 2004),
- Uluslararası Muhasebe Standartları (IAS 36/TMS 36) ve Amerikan Ulusal Muhasebe Standartlarının (FASB 142) değer düşüklüğü uygulamalarının karşılaştırmasını yapan çalışmalar (Terzi 2009, Comiskey ve Mulford 2010, Gordon ve Hsu 2012),
- Değer düşüklüğü zararları ve değer düşüklüğü göstergeleri arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalar (Erlend Kvaal 2005, Riedl

2004, Vanza, S., Wells, P. A., & Wright, A. 2011, Peetathawatchai ve Acaranupong 2012),

- Değer düşüklükleri ile gelecekteki nakit akışı tahminlerini inceleyen çalışmalar (Meeting ve Luecke 2002, Ullah, Farooq ve Niazi 2010, Gordon ve Hsu 2012)
- Değer düşüklüğü Standardı'nın uygulamasında karşılaşılan sorunları ele alan çalışmalar (Reinstein ve Lander 2004, Dursun ve Kurt 2008, Esen ve Perek 2009, Erlend Kvaal 2005)

Türkiye'de varlıklarda değer düşüklüğü konusunu ele alan çalışmalar;

Maddi duran varlıklar TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı kapsamında yer alan ve varlıklar içerisinde genelde yüksek bir orana sahip varlık sınıfıdır. Kaya ve Dinç (2007), Öktem (2011), Tuğay (2014), Sipahi ve Ögüz (2010), Ayçiçek (2011) ve Yıldıztekin (2010) maddi duran varlıkların değer düşüklüklerine dair inceleme ve açıklamalarda bulunmuştur.

Ertan ve Gençoğlu (2013), Terzi (2009), Esen ve Perek (2009) ve Akgün (2009) şerefiyenin değer düşüklüğüne dair incelemeler bulunmuşlardır. Ayrıca Terzi (2009), Şerefiyeye ilişkin hükümleri içeren Amerikan muhasebe Standardı olan FASB 142 ile IAS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı arasında iki aşamalı ve tek aşamalı değer düşüklüğü testi uygulamalarını karşılaştırmıştır.

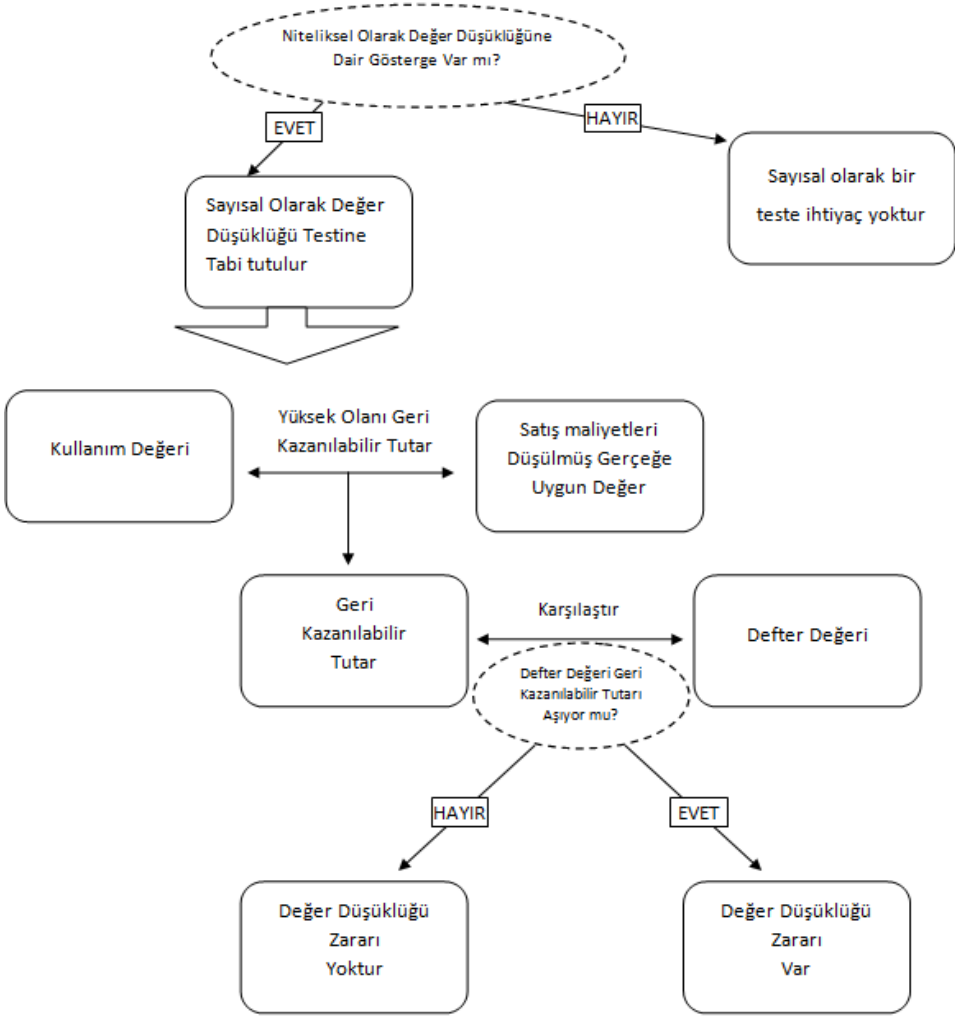
Deran ve Savaş (2013) ise TMS 36 Standardı kapsamına giren diğer bir varlık kalemi olan maddi olmayan duran varlıklara ilişkin değerlemeyi ele almış maddi olmayan duran varlıkların değer düşüklüklerine dair konuları ve finansal tablolarda sunuluşlarını incelemiştir.

Dursun ve Kurt (2008), Esen ve Perek (2009) Ertan ve Gençoğlu (2013) TMS 36 Standardı'nın yeterli uygulanmasında aksaklıklar gözlemlemiş ek hükümler, açıklamalar ve örnek uygulamalarla standardın uygulanmasının güçlendirilmesini önermişlerdir.

Öktem (2011) çalışmasında zayıf olan malları TMS 36 Varlıklarda Değer düşüklüğü Standardı kapsamında değerlendirmiştir.

III. DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜNÜN ZARARININ TESPİTİ

Değer düşüklüğüne dair herhangi bir göstergenin olması halinde işletmele- rin değer düşüklüğü testi ile zararı tespit etmeleri gerekmektedir. Yalnızca, bir varlığın geri kazanılabilir tutarının defter değerinden düşük olması durumunda, değer düşüklüğü söz konusudur ve varlığın defter değeri geri kazanılabilir tutarına indirgenir (TMS 36, mad. 59).

Şekil 1: İstisnai Durumlar² Dışında Değer Düşüklüğü Testi

Nitel olarak değer düşüklüğü testi için, standartta asgari olarak bakılması gereken değer düşüklüğü olduğuna yönelik bilgi kaynağı kabul edilebilecek göstergeler verilmiştir. Söz konusu göstergeler için bilgi kaynakları işletme dışı ve içi olarak iki sınıfa ayrılmıştır. TMS 36 Standardı'nda belirtildiği üzere işletme dışı bilgi kaynakları (TMS 36, mad. 12);

- Varlığın piyasa fiyatının beklenenden çok daha fazla azalması, piyasaya yeni firmaların girmesi gibi,

²İstisnai Durumlar; Varlığın Değer Düşüklüğüne dair bir gösterge olup olmadığına bakılmaksızın teste tabi olan varlıkların durumudur. Bunlar; sınırsız yararlı ömre sahip olan veya henüz kullanımda olmayan maddi olmayan duran varlıklar ve şirket birleşmeleri neticesi elde edilen şerefiyedir. Bu varlık kalemleri değer düşüklüğü olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığına bakılmaksızın yıllık olarak test edilirler (TMS 36, mad. 10).

- b) Teknolojide, ekonomide, hukuki çevrede veya işletmenin içinde bulunduğu pazarda işletmeyi olumsuz yönde etkileyen veya etkileyecek değişikliklerin olması, tüketici zevklerinde değişiklik olması gibi,
- c) Dönem içerisinde, faiz oranlarının veya diğer yatırım karlılığı ile ilgili piyasa oranlarının artmasıyla beraber işletmenin kullanım değerini hesaplamada uyguladığı iskonto oranının artması sonucunda varlığın geri kazanılabilir tutarının önemli ölçüde azalması,
- d) İşletmenin net varlıklarının değeri piyasa fiyatlarının çok üstünde kalmasıdır.

İşletme değer düşüklüğü olduğuna gösterge kabul edebileceği işletme içi bilgi kaynakları ise TMS 36 Standardı'nda belirtildiği üzere (TMS 36, mad. 12);

- a) Varlığın fiziksel olarak bir hasara uğraması ve değer yitirdiğine dair kanıt bulunması,
- b) Varlığın ekonomik performansının beklenenden daha kötü olduğuna veya olacağına ilişkin kanıt bulunması,
- c) Varlığın mevcut ya da gelecekteki kullanımını olumsuz yönde etkileyecek değişikliklerin olması; varlığın kullanım dışı bırakılması, varlığın dahil olduğu faaliyetin sona erdirilmesi veya yeniden yapılandırılmasının planlanması, varlığın ömrünün sınırsız değil sınırlı olduğu kanaatine varılması,
- d) Yatırımın (Bağlı ortaklık, iş ortaklığı veya iştiraklerdeki yatırımlar) bireysel finansal tablolarda yer alan defter değerinin, yatırım yapılan işletmenin konsolide finansal tablolarda yer alan şerefiye dahil toplam net varlıklarının defter değerini aşmasına ilişkin kanıt bulunması,
- e) Bağlı ortaklık, iş ortaklığı veya iştirakteki yatırımlara ilişkin olarak muhasebeleştirilen kar payının, ilgili kar payının açıklandığı dönemde yatırım yapılan işletmelerin toplam kapsamlı gelirini aştığına ilişkin kanıtın mevcut olmasıdır.

IV. BIST 100'DE TMS 36 STANDARDI'NIN UYGULANMASI

TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı'nın uygulanması durumu- nun tespiti için öncü gösterge özelliği olan Borsa İstanbul 100 (BİST 100) Endeksi'nde 2014 yılında yer alan finansal olmayan 89 şirket örneklem seçilmiştir. Araştırmaya örneklem oluşturan şirketlerin finansal tablo, dipnot ve açıklamaları incelenmiştir. İşletmelerin finansal tablo dipnot ve açıklamalarına işletmelerin web sitelerinden ve Kamuyu Aydınlatma Platformu'nun resmi sitesinden ulaşılmıştır.

Çalışmada TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı'nın kapsamına giren varlıklar ayrı başlıklar altında incelenmiş ve söz konusu varlıklara ait değer düşüklüğü verileri tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır. Son olarak standardın kapsamına giren varlıkların bütününe ait veriler tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Ayrıca şerefiye varlığı bulunan şirketlerin finansal tablo ve dipnotlarından, değer düşüklüğü testini nasıl gerçekleştirdiklerine dair soruların cevapları aranmıştır. Şerefiye varlığı bulunan şirketlerin tercih edilme sebebi ise, şerefiye varlığına sahip şirketlerin her yıl değer düşüklüğü testi yapmasının TMS 36 Standardı'na göre zorunlu olmasıdır.

A. MADDİ DURAN VARLIKLAR

Maddi Duran Varlıklar işletmenin aktifinde önemli bir yer tutmaktadır. BİST 100-2014'de yer alan finansal olmayan şirketlerin 2012, 2013 ve 2014 yılları için maddi duran varlıkları, toplam varlıkların yıllara göre sırasıyla %21, %20 ve %21'lik kısmını oluşturmaktadır. (Tablo 4) Maddi duran varlıklara ilişkin ilkeler "TMS 16 Maddi Duran Varlıklar Standardı"nda düzenlenmektedir. TMS 16'da maddi duran varlıklar; "*mal veya hizmet üretimi veya arzında kullanılmak, başkalarına kiraya verilmek veya idari amaçlar kapsamında elde bulunmayan ve bir muhasebe döneminden daha fazla kullanımı öngörülen fiziki varlıklardır*" şeklinde tanımlanmıştır.

TMS 16 Standardı'nda maddi duran varlık kavramının kapsamına girenlerle birlikte girmeyen varlıklar da belirtilmiştir. Buna göre; satış amaçlı elde tutulan varlıklar, tarımsal faaliyetle ilgili canlı varlıklar, madenlere ilişkin arama, hazırlık çıkarma ve değerlendirme harcamaları ve petrol, doğalgaz ve benzer yenilenebilir olmayan doğal kaynaklar gibi madenler üzerindeki haklar ve madeni kaynaklar TMS 16 Standardı'nın kapsamı dışındadır (TMS 16, mad. 3.d.).

Başka bir standart maddi duran varlıkların muhasebeleştirilmesine ilişkin farklı muhasebe işlemleri gerektirmediği veya izin vermediği sürece maddi duran varlıklar için TMS 16 Standardı'nın hükümleri uygulanır (TMS 16, mad. 2). TMS 36 Standardı'na göre ise maddi duran varlıklar değer düşüklüğü belirtisi olması durumunda değer düşüklüğü testine tabi tutulmalıdır ve TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü standardı gereğince muhasebeleştirilmelidir (TMS 36, mad. 66.a.).

TMS 16'ya göre maddi duran varlıklar ilk muhasebeleştirme sonrası bilançoda izlenirken yeniden değerlendirme modeli veya maliyet modeli olarak iki politikaya göre muhasebeleştirme işlemi yapılabilir (TMS 16, mad. 29). Standarda göre değerlendirme hususunda her ne kadar iki yöntem arasında tercih edilmesi gerektiği belirtilse de değer artışının tespitinde yeniden değerlendirme, sürekli değer kaybetmesi durumunda ise maliyet modeli kullanılmaktadır (Kaya, Dinç, 2007: 348).

Maddi duran varlıkların değerinin artması durumunda, ilgili artış yeniden değerlendirme artışı olarak dikkate alınır ve özkaynaklarda fon olarak kaydedilir (TMS 16, mad. 39). Yeniden değerlendirme sonucu varlığın değerinde azalma söz konusu olduğunda ise, yeniden değerlendirme artış fonundaki tutara kadar yeniden değerlendirme azalışı olarak dikkate alınır. Başka bir ifadeyle, yeniden değerlendirme azalışı, daha önce yeniden değerlendirme artışı olarak özkaynaklarda yer alan tutar kadardır (TMS 16, mad. 40). Maddi duran varlığın değerlendirilmesi sonucunda ortaya çıkan değer azalışı, yeniden değerlendirme fonunda bir tutar yoksa azalışın hepsi yahut yeniden değerlendirme artış fonunu aşıyor ise aşan kısım, TMS 36 Varlıklarda

Değer Düşüklüğü Standardı'nın gereğince değer düşüklüğü olarak kar veya zararda (Gelir Tablosunda) muhasebeleştirilir (TMS 36, mad. 61).

Çalışma kapsamında BİST 100 - 2014'te yer alan finansal olmayan 89 şirkete ait 3 yıllık finansal tablolar, dipnot ve açıklamaları maddi duran varlıklar diğer varlık türleri gibi ayrı olarak incelenmiştir. 2014 yılında BIST 100'de yer alan finansal olmayan şirketlerin 2012, 2013 ve 2014 yıllarına ait maddi duran varlıklarına ve ilgili değer düşüklüklerine ait veriler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1: Maddi Duran Varlıklar Değer Düşüklüğü Verileri

	2012	2013	2014
Toplam Maddi Duran Varlık Tutarı	105.826.324.903 TL	119.648.781.788 TL	140.610.729.586 TL
Toplam Maddi Duran Varlıkların Toplam Varlıklar İçerisindeki Oranı	0,20	0,20	0,21
Maddi Duran Varlık için Değer Düşüklüğü Gerçekleşen İşletme Sayısı	12	12	11
Maddi Duran Varlık için Ayrılan Değer Düşüklüğü Toplam Tutarı	53.099.979 TL	199.782.993 TL	210.834.427 TL
Değer Düşüklüğü Tutarının Toplam Maddi Duran Varlıklara Oranı	<i>0,0005</i>	<i>0,0017</i>	<i>0,0015</i>

Elde edilen verilere göre maddi duran varlıkların yıllara göre toplam tutarlarında 3 yıllık dönemde artış gözlemlenmiş ve maddi duran varlıkların toplam varlıkların %20 - %21'lik kısmını oluşturduğu görülmüştür. Ayrıca Tablo 12'de gösterildiği üzere toplam TMS 36 kapsamındaki varlıkların toplam varlıklar içerisindeki oranı %27 – %28 aralığında çıkmaktadır. Bu durum aynı zamanda maddi duran varlıkların TMS 36 kapsamında yüksek bir orana sahip olduğunu göstermektedir. Maddi duran varlıklara ilişkin 2012 yılında 12, 2013 yılında 12, 2014 yılında ise 11 şirket değer düşüklüğü zararını finansal tablolarına yansıtmıştır. Raporlanan maddi duran varlık değer düşüklüklerinin toplam tutarları ise, 2012 yılı için 53.099.979 TL, 2013 yılı için 199.782.993 TL ve 2014 yılı için 210.834.427 TL'dir. Raporlanan değer düşüklüğü tutarlarının toplamının bulunduğu dönemin toplam maddi duran varlık tutarına oranı ise 2012 yılı için % 0,005, 2013 yılı için %0,017 ve 2014 yılı için %0,015'tir.

B. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

Şerefiye varlık kalemi Tekdüzen Hesap Planı'nda maddi olmayan duran varlıklar grubuna dahil edilirken uluslararası muhasebe standartları şerefiyenin maddi olmayan duran varlıklardan ayrı olarak gösterilmesini söylemektedir. Maddi olmayan duran varlıklar (şerefiye dışındaki) fiziken mevcut olmamakla

beraber geçmişteki işlem ve olaylar sonucunda ortaya çıkan, gelecekte işletmeye ekonomik fayda sağlaması muhtemel ve işletmenin kontrolünde olan değerlerdir. Ayrıca maddi olmayan duran varlıklar tanımlanabilir parasal olmayan varlıklardır (TMS 38, mad. 8).

Tablo 2: Maddi Olmayan Duran Varlıklar Değer Düşüklüğü Verileri

	2012	2013	2014
Toplam Maddi Olmayan Duran Varlık Tutarı	21.556.327.590 TL	27.143.670.547 TL	29.979.370.838 TL
Toplam Maddi Olmayan Duran Varlıkların Toplam Varlıklar İçerisindeki Oranı	0,04	0,04	0,04
Maddi Olmayan Duran Varlık için Değer Düşüklüğü Gerçekleşen İşletme Sayısı	3	3	6
Maddi Olmayan Duran Varlık için Ayrılan Değer Düşüklüğü Toplam Tutarı	10.988.792 TL	6.777.168 TL	41.825.292 TL
Değer Düşüklüğü Tutarının Toplam Maddi Olmayan Duran Varlıklara Oranı	<i>0,0005</i>	<i>0,0002</i>	<i>0,0013</i>

BIST 100 - 2014'de yer alan finansal olmayan 89 şirketin finansal tablolarının incelenmesi sonucu ulaşılan verilere göre, toplam maddi olmayan duran varlıkların şirketlerin toplam aktif tutarları içerisindeki oranı, inceleme kapsamı olan 3 yıl (2012, 2013 ve 2014) için de %4 olarak görülmektedir. Toplam varlıklar içerisindeki oran sabit kalsa da maddi olmayan duran varlıkların toplam tutarı üç yıl içerisinde artan bir eğilimle hareket etmiştir. Yıllara göre sırasıyla inceleme konusu şirketlerin maddi olmayan duran varlıklarının toplamı 21.556.327.590 TL, 27.143.670.547 TL ve 29.979.370.838 TL olduğu görülmektedir. Söz konusu yıllarda maddi olmayan duran varlıklar için finansal tablolara yansıtılmış toplam değer düşüklüğü tutarları ise sırasıyla 10.988.792 TL, 6.777.168 TL ve 41.825.292 TL'dir. Maddi olmayan duran varlık için değer düşüklüğü raporlayan şirket sayısı ise 2012 ve 2013 yıllarında 3 şirket iken 2014 yılında bu sayı 6'ya çıkmaktadır. Yıllık maddi olmayan duran varlıklar için raporlanan değer düşüklüğü tutarın toplam maddi olmayan varlıklar içerisindeki oranı ise sırasıyla %0,05 - %0,02 - %0,13'tür. (Tablo 2)

C. YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER

Yatırım amaçlı gayrimenkuller mal veya hizmet üretiminde ya da tedarikinde veya idari amaçla kullanılmak veyahut da normal iş akışı içerisinde satılmak üzere elde tutulan varlıkların dışında kalan kira geliri veya değer artış kazancı ya da her ikisini birden elde etmek amacıyla elde tutulan varlıklardır (TMS 40, mad. 5). Yatırım amaçlı gayrimenkuller gerçeğe uygun değer yöntemi ve maliyet yöntemi olmak üzere iki yöntemle değerlendirilebilir. Yatırım amaçlı gayri-

menkullerin TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü kapsamına girmesi maliyet yöntemiyle değerlendirilmesi durumunda söz konusudur. Gerçeğe Uygun Değer yöntemiyle değerlendirilen yatırım amaçlı gayrimenkuller TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı'nın kapsamı dışında kalmaktadır (TMS 36, mad.2.f.).

İnceleme kapsamındaki şirketlerin (BİST 100 – 2014 Finansal Olmayan Şirketler) finansal tabloları incelendiğinde Tablo 3'te de görüldüğü üzere; 2012, 2013 ve 2014 yıllarına göre sırasıyla finansal tablolarında yatırım amaçlı gayrimenkul raporlayan şirket sayısı 41, 45 ve 44'tür. Ancak, TMS 36 Standardı kapsamına girecek şekilde yatırım amaçlı gayrimenkulleri maliyet yöntemiyle izleyen şirket sayısı yıllara göre 25, 22 ve 21 olarak tespit edilmiştir. Kapsam dahilinde raporlanan yatırım amaçlı gayrimenkullerin yıllara göre toplam tutarı ise 3.417.593.946 TL, 1.775.110.453 TL ve 3.259.548.686 TL olarak bulunmaktadır. Bu varlık türünün toplam tutarının toplam varlıklar tutarının içerisindeki oranı ise yıllara göre %0,7 – %0,3 – %0,05 olarak çıkmaktadır. (Tablo 3)

Tablo 3: Yatırım Amaçlı Gayrimenkullere Ait 3 Yıllık (2012-2013-2014) Değer Düşüklüğü Verileri

	2012	2013	2014
Finansal Tablolarında Yatırım Amaçlı Gayrimenkul Bulunan Şirket Sayısı	41	45	44
Yatırım Amaçlı Gayrimenkulleri TMS 36 Kapsamına Giren Şirket Sayısı	25	22	21
TMS 36 Kapsamındaki Toplam Yatırım Amaçlı Gayrimenkul Tutarı	3.417.593.946 TL	1.775.110.453 TL	3.259.548.686 TL
TMS 36 Kapsamına Giren Yatırım Amaçlı Gayrimenkullerin Toplam Varlıklar İçerisindeki Oranı	0,007	0,003	0,005
TMS 36 Kapsamındaki Yatırım Amaçlı Gayrimenkul için Değer Düşüklüğü Gerçekleşen İşletme Sayısı	5	0	3
TMS 36 Kapsamındaki Yatırım Amaçlı Gayrimenkul için Ayrılan Değer Düşüklüğü Toplam Tutarı	8.661.338 TL	0	19.241.687 TL
Değer Düşüklüğü Tutarının Toplam TMS 36 Yatırım Amaçlı Gayrimenkule Oranı	<i>0,0025</i>	<i>0</i>	<i>0,0059</i>

TMS 36 Standardı gereğince aktiflerinde bulunan yatırım amaçlı gayrimenkuller için değer düşüklüğü raporlayan şirket sayısı 2012 yılında 5 şirket iken, 2013 yılında hiçbir şirket değer düşüklüğü raporlamamıştır. 2014 yılına gelindiğinde ise, 3 şirket bu varlık türü için değer düşüklüğü raporlamıştır. Bu

varlık türü için raporlanan değer düşüklüğü tutarının 2012 yılı için toplam tutarı 8.661.338 TL iken bu tutar 2014 yılında 19.241.687 TL olarak çıkmaktadır. Raporlanan değer düşüklüğünün TMS 36 Standardı kapsamında değerlendirilen yatırım amaçlı gayrimenkullerin toplam tutarına oranı 2012 yılı için %0,25'tir. Bu oran 2014 yılı için %0,59 çıkmaktadır.

D. FİNANSAL VARLIKLAR

TMS 36 Standardı 3 tür finansal varlığı kapsamına almaktadır. Bunlar; TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar Standardı'nda tanımlanan bağlı ortaklıklar, TMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar Standardı'nda tanımlanan iştirakler ve TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar Standardı'nda tanımlanan iş ortaklıklarıdır. Bunların dışındaki finansal varlıklardaki değer düşüklüklerine ilişkin olarak TMS 39 hükümleri esas alınır (TMS 36, mad. 4).

TFRS 10 Standardı'nda Bağlı Ortaklıklar, başka bir işletme tarafından kontrol edilen işletme olarak tanımlanmaktadır (TFRS 10, Ek A). TFRS 10 Standardı, ana ortaklığın, bağlı ortaklıklarını da kapsayan konsolide finansal tablolarının düzenlenmesine dair hükümleri vermektedir. TMS 36 Standardı'nın kapsamına giren bağlı ortaklık ise, ana ortaklığın bireysel finansal tablosunda gösterilen bağlı ortaklık kalemidir.

TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar Standardı'nda iş ortaklığı, Müşterek kontrol sahibi olan tarafların, anlaşmanın net varlıkları üzerinde haklarının bulunduğu müşterek anlaşma olarak tanımlanmaktadır (TFRS 11, Ek A). Bu şekilde bir iş ortaklığının varlıklarında bulunması TMS 36 Standardı'nın hükümlerinin uygulanmasını gerektirmektedir.

TMS 28 Standardı'nda İştirak, yatırımcı işletmenin, adi ortaklık gibi tüzel kişiliği olmayan işletmeler de dahil olmak üzere, iş ortaklığı veya bağlı ortaklık niteliğinde olmayan, ancak üzerinde önemli etkisinin bulunduğu işletmeler olarak tanımlanmaktadır (TMS 28, mad. 2).

Şirketlerin (BİST 100 -2014 Finansal Olmayan Şirketler) TMS 36 Standardı kapsamına giren finansal varlıklar incelendiğinde 3 yıllık (2012-2013-2014) veriler Tablo 4'deki gibidir. TMS 36 Standardı kapsamına giren finansal varlıkların toplam tutarı 2012 yılında 366.223.256 TL, 2013 yılında 218.033.245 TL ve 2014 yılında ise 324.186.264 TL olarak tespit edilmiştir. Değer düşüklüğü raporlayan şirket sayısı ise yıllara göre 7, 6 ve 6 olarak çıkmıştır. Raporlanan bu değer düşüklüklerinin her yıl için yekûnu ise yıllara göre sırasıyla 60.886.121 TL, 20.967.776 TL ve 22.945.184 TL olduğu görülmektedir. Raporlanan değer düşüklüklerinin toplam TMS 36 Standardı kapsamındaki varlıkların içerisindeki oranları ise sırasıyla %16,63, %9,62 ve %7,08'dir.

Tablo 4: TMS 36 Standardı Kapsamına Giren Finansal Varlıklara Ait 3 Yıllık (2012-2013-2014) Değer Düşüklüğü Verileri

	2012	2013	2014
TMS 36 Kapsamındaki Finansal Varlık Tutarı	366.223.256 TL	218.033.245 TL	324.186.264 TL
TMS 36 Kapsamındaki Finansal Varlık için Değer Düşüklüğü Gerçekleşen İşletme Sayısı	7	6	6
TMS 36 Kapsamındaki Finansal Varlık için Ayrılan Değer Düşüklüğü Toplam Tutarı	60.886.121 TL	20.967.776 TL	22.945.184 TL
Değer Düşüklüğü Tutarının Toplam TMS 36 Kapsamındaki Finansal Varlıklara Oranı	<i>0,1663</i>	<i>0,0962</i>	<i>0,0708</i>

E. ŞEREFİYE

Şerefiye maddi olmayan duran varlıkların içinde en çok maddi olmayan ve muhasebeleştirilmesi en zor olan varlık türü olarak kabul edilmektedir (Guthrie, Pang, 2013: 216). Bununla birlikte Uluslararası Finansal Raporlama Standartları, şerefiyenin maddi olmayan duran varlıklardan ayrı olarak raporlanmasını söylemektedir.

Şerefiyenin en önemli özelliği diğer varlık kalemlerine bağlı olarak ortaya çıkması ve tek başına alınıp satılamamasıdır (Yardımcıoğlu, 2007: 64). Bu özelliğiyle de beraber şerefiye kendine has (unique) bir varlıktır (Kızıl vd., 2013: 362).

Literatürde değer düşüklüğü testinin yönetimin takdirine bırakılmış olmasına şiddetli eleştiriler yer almaktadır. Eleştirenlerden birisi olan Watts'a göre, değer düşüklüğü testinin doğrulanabilir olmaması ve ziyadesiyle sübjektif olması, ayrıca şerefiyenin nakit üreten birimlere dağıtımının ihtiyari olması değer düşüklüğü uygulamasını manipülasyona açık hale getirmektedir. Böyle bir durumda değer düşüklüğünün ilanında çekinmeler, değiştirmeler ya da ertelemeler söz konusu olabilmektedir (Watts, 2003: 218).

TFRS 3 hükümlerince, işletme birleşmesi neticesinde iktisap eden tarafın, iktisap edilen işletmenin varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerini aşan payına *şerefiye* denilmektedir. Şerefiye olarak kayıtlara alınan iktisap eden tarafın payının iktisap edilen işletmenin varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerini aştığı durumda oluşan farktır ve bir varlık kalemi olarak bilançoda yer alır. Aksi durum da ise, yani iktisap eden tarafın payının iktisap edilen işletmenin varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerinin altında kaldığı durumda oluşan fark yürürlükten kaldırılan UMS (Uluslararası Muhasebe Standartları) 22 tarafından *negatif şerefiye* olarak tanımlanmakta ve varlıklardan bir indirim kalemi olarak görülmekteydi (Sarıoğlu, Esen, 2007: 48). Ancak, TFRS 3

Standardı'nın yeni getirdiği düzenlemeyle satın alma yolu ile oluşan fark gelir tablosunda o dönemin faaliyet geliri olarak yansımaktadır (Terzi, 2009: 105).

Bu bağlamda şerefiye aşağıdaki gibi formüle edilebilir (Gökçen vd., 2001: 30):

$$\text{Şerefiye}(\text{Ş}) = \text{Satın Alma Fiyatı (ya da Birleşme Maliyeti) (BM)} - \text{Elde Edilen Net Varlıkların Gerçeğe Uygun Değeri (NV)}$$

BM>NV ise Şerefiye vardır. *Bilançoda varlık* olarak muhasebeleştirilir.

BM<NV ise Birleşme Karı vardır. *Gelir Tablosuna* yansıtılır.

TMS 36 Standardı, kapsamındaki varlıklar için değer düşüklüğü testini yukarıda bahsettiğimiz değer düşüklüğü belirtileri olduğu durumlarda yapılmasını belirtirken, şerefiye için her yıl değer düşüklüğü belirtisi aramaksızın değer düşüklüğü testi yapılmasını belirtir (Sınırsız yararlı ömre sahip veya henüz kullanımında olmayan maddi olmayan duran varlıklar da şerefiye gibi bu istisnai duruma dahildir (TMS 36, mad. 10.a)).

TFRS 3 - "İşletme Birleşmeleri" çerçevesinde 31 Aralık 2005 tarihinden sonra gerçekleşen satın almalarından kaynaklanan şerefiye için amortisman muhasebesi uygulanmamakta, hesaplanan şerefiye her yıl gözden geçirilerek varsa değer düşüklüğü ayrılmaktadır (TMS 36, mad. 10.b).

Tablo 5'te BIST 100-2014'te yer alan 89 finansal olmayan şirketin 2012, 2013 ve 2014 yılları itibariyle şerefiyeye dair verileri sunulmuştur.

Tablo 5: Şerefiyenin İşletmenin Toplam Varlıklardaki Oranı

Şerefiye Tutarının Toplam Varlık Tutarına Oranı	%1'in altında	%1 ile %5 arasında	%5 ile %10 arasında	%10 ile %20 arasında	%20'in üstünde
2012 yılı için İşletme Sayısı(37 Şirket)	11	15	7	2	2(%34*,%40)
2013 yılı için İşletme Sayısı(36 Şirket)	13	11	8	2	2(%28*,%39)
2014 yılı için İşletme Sayısı(34 Şirket)	13	12	6	2	1(%40)

*Bu oranlar Metro Ticari ve Mali Yatırımlar Holding Anonim Şirketi'ne ait olmakla birlikte 20 Mayıs 2013 yılında KGK tarafından Türkiye Muhasebe Standartlarının Uygulanmasına yönelik yayımlanan ilke kararlarına göre; ortak kontrole tabi işletme birleşmelerinin hakların birleşmesi yöntemi ile muhasebeleştirilmesi gerektiği ve dolayısıyla finansal tablolarda şerefiyeye yer verilmemesi hükmüne şirket ilgili şerefiyeyi finansal tablolarından çıkarmıştır.

Tablo 5'te 2014 yılında BİST 100' de yer alan ve finansal tablolarında şerefiye bulunan finansal olmayan şirketler sahip oldukları şerefiye tutarlarının varlıkların içerisindeki yüzdeleriyle gruplandırılmıştır. Çoğunlukla %10'un altında kalan şerefiye'nin varlıklar içerisindeki oranı, daha da yoğun bir şekilde %5'in altında kalmaktadır.

Finansal tablolarında şerefiyeye yer vermiş olan şirketler şerefiyeyi, belirledikleri nakit üretim birimlerine dağıtmaları gerekmektedir. Nakit üreten birim-

lerinin defter değeri ile karşılaştırılmak üzere diğer bir deyişle değer düşüklüğü testi için geri kazanılabilir tutarının tespit edilmesi gerekmektedir. TMS 36 Standardı'na göre şerefiyeye dair değer düşüklüğü testinin her yıl gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Tablo 6: Şerefiyesi Olan Şirketlerin Nakit Üretim Birimlerine Ait Geri Kazanılabilir Tutarları Kim Tarafından Belirlenmekte (2014 yılı için)

İlgili Değerlemeler Kim Tarafından Yapılıyor	Bir Değerleme Şirketi ile Çalıştığını Belirten	Herhangi bir merci belirtmeyen
Şirket Sayısı	5	29

Tablo 6'da Geri Kazanılabilir Tutarı tespitinin kim tarafından yapıldığı sunulmuştur. 2014 yılı içerisinde finansal tablolarında şerefiye bulunduran şirketlerin 5'i Geri Kazanılabilir Tutarı'nın tespitini bağımsız bir değerlendirme şirketine yaptırdığını finansal tablolarında açıklamışlardır. Diğer 29 şirketin bu konuya dair bir açıklama yapmaması şirket içerisinde tespit çalışmalarının yürütüldüğünü göstermektedir.

Şerefiyenin burada önem arz etmesi nakit üreten birimlerin değer düşüklüğüne uğraması durumunda değer düşüklüğü zararı ilk önce nakit üreten birimin barındırdığı şerefiye tutarından düşürülmesindedir.

Tablo 7: Geri Kazanılabilir Tutarın Hesaplanmasında Temel Alınan Yöntem

Geri Kazanılabilir Tutarın Tespitinde Temel Alınan Hesaplama Yöntemi	Kullanım Değeri	Satış Maliyetleri Düşülmüş Gerçeğe Uygun Değer	Her İkisini de kullanan	Finansal Tablolarında Belirtmeyen
Şirket Sayısı	22	3	2	7

Finansal Tabloları incelenen 34 şirketin (Finansal tablolarında şerefiye bulunan) nakit üreten birimlerinin geri kazanılabilir tutarının tespitinde temel aldıkları yöntem olarak 22'si Kullanım Değeri, 3'ü Satış Maliyetleri Düşülmüş Gerçeğe Uygun Değeri, 2 şirket ise her iki yöntemi göstermişlerdir. Diğer 7 şirket ise bu konu da finansal tablo dipnot ve açıklamalarında herhangi bir bilgiye yer vermemiştir (Tablo 7).

Tablo 8: Nakit Akımlarının İskonto Edilmesinde Kullanılan Yöntem

Nakit Akımlarının iskonto edilmesinde kullanılan model	Vergi öncesi nakit akımları ile vergi öncesi iskonto faktörüyle	Vergi sonrası nakit akımları ile vergi sonrası iskonto faktörüyle	Finansal Tablolarda Belirtmeyen
Şirket Sayısı	7	13	4

Geri Kazanılabilir Tutarının tespitinde Kullanım Değerini temel alan 24 şirket (2 şirket her iki yöntemi de temel almaktadır) belirlenen nakit akım projeksiyonlarının iskonto edilmesinde iki yöntem kullanıldığı görülmektedir. Vergi öncesi nakit akımları ile vergi öncesi iskonto faktörünün olduğu modeli kullanan şirket sayısı 7 iken vergi sonrası nakit akımları ile vergi sonrası iskonto faktörü-

nün olduğu modeli kullanan şirket sayısı 13'tür. 4 şirket ise finansal tablo dipnot ve açıklamalarında buna dair bir bilgi vermemiştir. TMS 36 Mad. 51 ve 55'e göre kullanılan iskonto oranı ve nakit akımları vergi öncesi olması gerekmektedir. Vergi sonrası için elde edilen iskonto oranı ve nakit akımları TMS 36 mad. A20 gereğince vergi öncesi iskonto oranına ve vergi öncesi nakit akımlarına çevrilmelidir. Ancak standartta vergi öncesi orana ve nakit akımlarına ulaşılması gerektiği belirtilirken bunun nasıl yapılacağına dair bir açıklama bulunmamaktadır.

Tablo 9: İndirgenmiş Nakit Akımları Analizini Uygularken Risk Düzenlemesi Nerde Yapılmakta

İndirgenmiş Nakit Akımları Analizi Uygulanırken Risk Düzenlenmesi Nerde Yapılmaktadır	İskonto Oranında	Nakit Akımlarında	Belirtmemiş
Şirket Sayısı	12	0	12

Nakit akımlarının bugünkü değere indirgenmesinde kullanılan iskonto oranları nakit akımlarında dikkate alınan riskleri içermemesi gerekmektedir. Bunun nedeni ise TMS 36 Mad. 56'da belirtildiği üzere aynı riskin iki kez dikkate alınmasını önlemektir. Uygulamaları incelenen 24 şirketin (Kullanım Değerini temel alan) 12'si risk düzenlemesini iskonto oranında yaptıklarını belirtmiştir. Diğer 12 şirket ise bu konuda finansal tablo dipnot ve açıklamalarında herhangi bir bilgiye yer vermemiştir (Tablo 9).

Tablo 10: İndirgenmiş Nakit Akımları Analizini Uygulayan Şirketlerin Kullandıkları Projeksiyon (Yıllık)

Kullanılan Projeksiyon (Yıllık)	5 yıl	5 Yıldan Fazla	Belirtmeyen
Şirket Sayısı	10	8	6

Nakit üreten birimlerin Geri Kazanılabilir Tutarının tespitinde Kullanım Değeri temel alındığı durumlarda projeksiyonlar, daha uzun dönemin kullanımı haklı gerekçeler bulunmadığı durumlarda en fazla 5 yıllık dönemi kapsamaması gerekmektedir (TMS 36, mad. 33.b). Tablo 10'da da görüldüğü üzere; incelenen 24 şirket içinde ise 10 şirketin 5 yıllık projeksiyon kullandığı 8 şirketin ise belirttikleri gerekçelerle beraber 5 yıldan fazla dönemi kapsayan projeksiyonlar kullandığı gözlemlenmiştir. Kullanım Değerini temel alan 6 şirket ise, finansal tablo dipnot ve açıklamalarında kullanılan projeksiyon yıl sayısına dair bilgiye yer vermemiştir.

Tablo 11: Şerefiyeye Ait 3 Yıllık (2012-2013-2014) Değer Düşüklüğü Verileri

	2012	2013	2014
Bilançosunda Varlık Kalemi Olarak Şerefiye Bulunan Şirket Sayısı	37	36	34
Toplam Şerefiye Tutarı	10.856.773.682 TL	10.858.695.264 TL	10.858.695.264 TL
Toplam Şerefiyenin Toplam Aktiflere Oranı	0,0211	0,0181	0,0142
Şerefiye için Değer Düşüklüğü Gerçekleşen İşletme Sayısı	4	3	5
Şerefiye için Raporlanan Değer Düşüklüğü Toplam Tutarı	48.992.868 TL	69.139.806 TL	746.016.664 TL
Değer Düşüklüğü Tutarının Toplam Şerefiye Tutarına Oranı	<i>0,004512654</i>	<i>0,00636723</i>	<i>0,078946103</i>

BİST 100-2014'te yer alan finansal olmayan şirketlerin (89 Şirket) şerefiyeye dair 3 yıllık verileri toplanmıştır. 89 şirketten 2012 yılında 37'sinde, 2013 yılında 36'sında 2014 yılında ise 34'ünde şerefiye varlığı olduğu görülmüştür. Ulaşılan verilere göre işletmelerin toplam şerefiye tutarları 2012, 2013 ve 2014 yıllarında sırasıyla 10.856.773.682 TL, 10.858.695.264 TL ve 10.858.695.264 TL'dir. Toplam şerefiye varlığının bu işletmelerin toplam varlıkları içerisindeki payı ise yıllara göre sırasıyla % 2,11, %1,81 ve %1,42 olmaktadır. Şerefiyede değer düşüklüğü raporlayan işletme sayısı ise yıllara göre sırasıyla 4, 4 ve 5 olmaktadır. Şerefiye için raporlanmış değer düşüklüğü tutarlarının ise 2012 yılında 48.992.868 TL, 2013 yılında 69.139.806 TL ve 2014 yılında ise 746.016.664 TL olduğu görülmüştür. Değer düşüklüğü tutarlarının şerefiye varlığının tutarına oranı ise 2012 yılında %0,45 iken 2013 yılında %0,63 olmuştur. Bu oran 2014 yılına gelindiğinde ise %7,89 seviyesine çıkmıştır.

F. TMS 36 STANDARDI KAPSAMINDAKİ VARLIKLAR

TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı, varlıklara yönelik değer düşüklüğü uygulamalarına rehberlik etmektedir. Ancak bu standart bütün varlık türlerini kapsamamaktadır. Standardın kapsadığı varlıklar ise; maddi duran varlıklar, maddi olmayan duran varlıklar, şerefiye, kullanıma hazır olmayan varlıklar, maliyet yöntemi ile değerlendirilen yatırım amaçlı gayrimenkuller ve maliyet yöntemi ile gösterilen bağlı ortaklıklar, iştirakler, müşterek yönetime tabi işletmelerdir.

Çalışmada finansal tablolar incelenirken TMS 36 Standardı kapsamına giren varlıklar ve daha sonra bu varlıkların tutarları tespit edilmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda ulaşılan veriler; TMS 36 Standardı kapsamına giren varlıkların toplam tutarı 2012, 2013 ve 2014 yılları için sırasıyla 142.023.243.377 TL, 159.644.291.297 TL ve 183.623.531.240 TL olmaktadır. Şirketlerin varlıklarının toplamı yıllara göre 2012 yılı için

501.344.570.183TL, 2013 yılı için 600.112.565.270 TL ve 2014 yılı için 644.777.983.709 TL olarak tespit edilmiştir. Tablo 12'de de görüldüğü üzere; bu tutarların yıllara göre sırasıyla toplam varlık tutarlarının içerisindeki oranları ise %28 - %27 - %28'dir. Başka bir deyişle 3 yıl için TMS 36 Standardı kapsamına giren varlıklar, şirketlerin toplam varlıklarının %27 - %28 aralığındaki kısmını oluşturmaktadır.

Tablo 12: TMS 36 Standardı Kapsamına Giren Tüm Varlıklara Ait 3 Yıllık (2012-2013-2014) Değer Düşüklüğü Verileri

	2012	2013	2014
TMS 36 Kapsamına Giren Toplam Varlık Tutarı	142.023.243.377 TL	159.644.291.297 TL	183.623.531.240 TL
TMS 36 Kapsamındaki Varlıklarının Tutarının Toplam Varlıkları İçerisindeki Oranı	0,28	0,27	0,28
Şirketlerin Toplam Varlık Tutarı	501.344.570.183 TL	600.112.565.270 TL	644.777.983.709 TL
Raporlanan Toplam Değer Düşüklüğü Tutarı	182.629.098 TL	296.667.743 TL	1.040.863.254 TL
Toplam Değer Düşüklüğü Tutarının TMS 36 Kapsamına Giren Toplam Varlık Tutarına Oranı	0,0013	0,0019	0,0057

TMS 36 Standardı gereğince raporlanan değer düşüklükleri sırasıyla toplam olarak 2012 yılı için 182.629.098 TL, 2013 yılı için 296.667.743 TL ve 2014 yılı için 1.040.863.254 TL'dir. Bu tutarların TMS 36 Standardı gereğince değer düşüklüğü testine tabi olan varlıkların içerisindeki oranı ise 2012 yılı için %0,13, 2013 yılı için %0,19 ve 2014 yılı için %0,57 olarak tespit edilmiştir.

SONUÇ

Varlıklar, birçok faktörden dolayı edinildikleri zamandaki değerde sabit kalamamaktadırlar. Sahip oldukları değerlerin artabildiği gibi düşüş de gösterebilmektedirler. İşletmelerin finansal tablolarında yer alan varlıklar dürüst ve gerçeğe uygun bir şekilde sunulması gereği düşünüldüğünde varlıkların güncel değeriyle finansal tablolarda sunulması gerekmektedir. Bu noktada ise karşımıza değerlendirme ve değerlendirme yöntemleri çıkmaktadır.

Tercih edilen değerlendirme yöntemleri varlık kaleminin türüne göre değişiklik göstermektedir. Çalışmada konu edinen TMS 36 Standardı'nın öngördüğü değerlendirme yöntemi ise, geri kazanılabilir değer yaklaşımıdır. Bu yöntem varlığın kullanım değeri ile satış maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değerinden yüksek olan varlığın geri kazanılabilir tutarı kabul eder ve bu değer defter değeriyle karşılaştırılması gerektiğini belirtmektedir. Geri kazanılabilir değer hesaplandığında bu değer varlığın defter değerinin altında ise, varlığın defter değerinin gerçek değerinden fazla görünmesi söz konusudur. Bu durumda TMS 36 Stan-

dardı, varlığın geri kazanılabilir değerine indirgenmesi gerektiğini belirtmektedir.

TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı, kapsamındaki varlıkların finansal tablolarda gösterildikleri defter değerlerini geri kazanılabilir değerlerinden fazla gösterilmesini önlemeyi amaçlamaktadır. Başka bir deyişle; standart aktifte anlamsız bir büyümeyi önlemeyi amaçlamaktadır. Dolaylı olarak da faaliyet sonuçlarının doğru bir biçimde oluşturulmasını amaçlamaktadır. Bunların sonucu olarak asıl amaç finansal tabloların gerçeği dürüst biçimde yansıtmasını sağlamaktır. Bu doğrultuda Türkiye’de gerçeğe uygun sunumun parçası olan TMS 36 Standardı’nın ne derece uygulandığı araştırma sorusu olma niteliği taşımaktadır.

Çalışmada TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı’nın uygulanma durumu incelenmiştir. İnceleme kapsamına ise 2014 yılında BİST 100’de yer alan Finansal Olmayan 89 şirket dahil edilmiştir. Bu şirketlerin 2012, 2013 ve 2014 yılına ait finansal tabloları, dipnot ve açıklamaları incelenmiştir. Şirketlerin ilgili varlıkları geri kazanılabilir tutara indirgenmesiyle aktifin ne kadar ve ne oranda bir şişkinlikten temizlendiği tespit edilmiştir. Şöyle ki; BIST 100 (2014)’de yer alan finansal olmayan şirketlerin finansal tabloları incelendiğinde 2012 yılı için TMS 36 Standardı’nın uygulanması ile birlikte toplamda 182.629.098 TL tutarında değer düşüklüğü raporlanmıştır. Başka bir deyişle; 182.629.098 TL tutarın anlamsız bir şekilde aktifte yer alması önlenmiştir. 2013 yılında ise bu tutar 296.667.743 TL’ye yükselmiştir. 2014 yılına gelindiğinde ise toplam aktifin 1.040.863.254 TL tutarında bir şişkinlikten arındırıldığı görülmektedir.

3 yıllık incelemede değer düşüklüğü olarak raporlanan tutarlarda yıllara göre bir artış görülmektedir. Tutardaki artışlarla beraber raporlanan değer düşüklüğü tutarının TMS 36 Standardı kapsamında yer alan varlıkların içindeki oranı da benzer şekilde bir artış göstermektedir. Bu oran 2012 yılı için 0,0013 iken 2013 yılı için 0,0019 çıkmaktadır. 2014 yılında ise bu oran 0,0057 ye ulaşmaktadır.

Özellik arz eden diğer bir durum ise, şerefiye varlığıdır. Zira şerefiyenin TMS 36 Standardı’na göre her yıl değer düşüklüğü testine tabi tutulması gerekmektedir. Bu nedenle, çalışmada ayrıca finansal tablolarında şerefiye varlığı bulunan şirketlerin şerefiye için değer düşüklüğü test sürecini nasıl izlediklerine dair durum tespiti yapılmıştır. 2014 yılında BİST 100’de yer alan 34 şirketin şerefiye varlığına sahip olduğu tespit edilmiş ve değer düşüklüğüne ilişkin bazı soruların cevapları aranmıştır. Cevabı aranan ilk soru değer düşüklüğü testini her yıl yapması zorunlu hale gelen şerefiye varlığına sahip şirketlerde, nakit üreten birimlerin değerlendirme işlemi kim tarafından icra edildiğine dairdir. Araştırma sorusunda ulaşılan sonuca göre şirketlerin az bir kısmı bağımsız bir değerlendirme şirketine yaptırdığı ortaya çıkmıştır. Bu konu hakkında finansal tablo ve dipnotları ile faaliyet raporlarında bilgi vermeyen şirketlerin ise kendi bünyelerinde istihdam ettikleri şahıslar tarafından yürütüldüğü sonucuna varılabilmektedir.

Yöneltilen diğer bir soru ise değer düşüklüğü testinde elde edilen geri kazanılabilir tutar da hangi yöntemin temel alındığıdır. Şirketlerin büyük kısmının geri kazanılabilir tutar tespitinde kullanım değerini temel aldığı gözlemlenmiştir.

Kullanım değeri temel alındığında ise kullanım değer hesaplamasında esas alınan nakit akımlarına dair sorulara cevap aranmıştır. İlk olarak kullanım değeri hesaplanması için kullanılan nakit akım projeksiyonlarının kaç yıllık olduğu öğrenilmeye çalışılmıştır. Kullanılan nakit akım projeksiyonlarını standardın belirttiği üzere 5 yıllık olarak alan şirketler olmakla birlikte geçerli sebeplerle 5 yıldan fazla kullanan şirketler de mevcut olduğu görülmüştür.

Diğer bir durum ise kullanım değeri hesaplanırken nakit akımları net bugünkü değere indirgenmektedir. Bu işlemde kullanılan ıskonto oranı ve nakit akımlarının vergi öncesi olarak mı dikkate alındığı, yoksa vergi sonrası olarak mı dikkate alındığı belirlenmeye çalışılmıştır. Standart, vergi öncesi nakit akımları ile vergi öncesi ıskonto oranının kullanılması gerektiğini belirtirken, şirketlerin çoğunun vergi sonrası nakit akımlarını ve vergi sonrası ıskonto oranını kullandığı tespit edilmiştir. Standart vergi sonrası ıskonto oranı ve nakit akımları söz konusu olduğunda vergi öncesine çevrilmesi gerektiğini belirtmektedir. Ancak bu durumun uygulanması ile ilgili herhangi bir bilgi vermemektedir.

Kullanım değeri hesaplanırken kullanılan nakit akımları ve ıskonto oranlarında risk düzenlemesinde mükerrerliği önlemek adına; risk düzenlemesi, ya ıskonto oranında ya da nakit akımlarında yapılmalıdır. Söz konusu şirketlerin genelde ıskonto oranında risk düzenlemesini yaptığı gözlemlenmiştir.

TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı'nın uygulanmasına dair yaptığımız durum tespit çalışmamızda öncü gösterge özelliğine sahip BİST 100 Endeksi'nde yer alan şirketleri örneklem olarak kabul ettiğimizde sonuç olarak, şirketlerin aktiflerinin %27-28'lik kısmını oluşturan varlıklar TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı'na tabidir. (Tablo 15) Bu yüksek oran standardın önemini ortaya koymaktadır. Gözlemler sonucu elde edilen verilere göre raporlanan değer düşüklükleri tutarının ve toplam varlıklara oranının her geçen yılda arttığı gözlemlenmiştir. Bu artış varlıklarda değer düşüklüğü gerçekleşmesinin artması durumunu göstereceği gibi standardın uygulanmasındaki hassasiyetin de arttığı şeklinde yorumlanabilecektir.

Her ne kadar standardın uygulanma seviyesinde üç yıllık dönemde artma söz konusu ise de, henüz değer düşüklüğü ilan eden şirket sayısının azlığından dolayı mevcut sayısal veriler istatistiksel analiz yapmak için yetersiz kalmaktadır. Gelecek dönemlerde standardın uygulanmasının daha da artması ile değer düşüklüğü ile birçok değişken arasında istatistiksel analizler yapılabilmesi söz konusu olabilecektir.

KAYNAKÇA

- AKGÜN, Ali İhsan; (2009), “Türkiye Finansal Raporlama Standartları Açısından Varlıklarda Değer Düşüklüğü ve Şerefiyenin İncelenmesi”, **Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 2, ss.1-34.
- ALCIATORE, Mimi; Carol Callaway DEE; Peter EASTON and Nasses SPEAR; (1998), “Asset Write-downs: A Decade of Research”, **Journal of Accounting Literature**, 17, pp.1-39.
- AYÇİÇEK, Fahri; (2011), “Değeri Düşen Maddi Duran Varlıkların Ölçümlemesinde İşletmeye Özgü Bir Değer Olarak Kullanım Değeri”, **İSMMMO Mali Çözüm Dergisi**, 103, ss.121-131.
- BALL, Ray and Philip BROWN; (1968), “An Empirical Evaluation of Accounting Income Numbers”, **Journal of Accounting Research**, 6, pp.159-178.
- COMISKEY, Eugene E. and Charles W. MULFORD; (2010), “Goodwill, Triggering Events, and Impairment Accounting”, **Managerial Finance**, 36(9), pp.746-767.
- DERAN, Ali ve İncilay SAVAŞ; (2013), “Maddi Olmayan Duran Varlıkların Değerleme ve Finansal Tablolarda Sunum Esasları”, **Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi**, 14(2), ss.73-95.
- DURŞUN, Nergis Nevruz ve Ganite KURT; (2008), “Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı ve İMKB’ de İşlem Gören Şirketlerde Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar”, **Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi**, 1, ss.95-113.
- ELLIOTT, John A., and J. Douglas HANNA; (1996), “Repeated accounting write-offs and the information content of earnings”, **Journal Of Accounting Research**, 34, pp.135-155.
- ERTAN, Yasemin ve Ümit GÜCENME GENÇOĞLU; (2013), “Şerefiyede Değer Düşüklüğü Testi: İMKB 50 Endeksindeki İşletmelerin Uygulamaları”, **Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi**, 2, ss.1-23.
- ESEN, Özgür Muhittin ve Ali Atilla PEREK; (2009), “Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardının (TMS-36) Nakit Yaratıcı Birim, Şerefiye ve Şirket Varlıkları Açısından İncelenmesi”, **Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi**, 11(3), ss.143-171.
- GORDON, Elizabeth and Hsiao-Tang HSU; (2014), “A Long-Lived Asset Impairments and Future Performance Under US GAAP and IFRS”, **SSRN Working Paper Series**, Internet Address: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2127868, Date of Access: 10.11.2015.
- GÖKÇEN, Gürbüz; Başak ATAMAN ve Cemal ÇAKICI; (2011), **Türkiye Finansal Raporlama Standartları Uygulamaları**, Birinci Baskı, Ankara: Türkmen Kitabevi.
- GUTHRIE, James and Tsz Ting PANG; (2013), “Disclosure of Goodwill Impairment under AASB 136 from 2005–2010”, **Australian Accounting Review**, 23(3), pp. 216-231.

- Kamu Gözetleme Kurumu;** (2016), “TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar Standardı”, İnternet Adresi: http://kgk.gov.tr/contents/files/TFRS_10.pdf, Erişim Tarihi: 15.01.2016.
- Kamu Gözetleme Kurumu;** (2016), “TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar Standardı”, İnternet Adresi: http://kgk.gov.tr/contents/files/TFRS_11.pdf, Erişim Tarihi: 15.01.2016.
- Kamu Gözetleme Kurumu;** (2015), “TMS 16 Maddi Duran Varlıklar Standardı”, İnternet Adresi: <http://kgk.gov.tr/contents/files/TMS16.pdf>, Erişim Tarihi: 22.10.2015.
- Kamu Gözetleme Kurumu;** (2015), “TMS 2 Stoklar Standardı”, İnternet Adresi: <http://kgk.gov.tr/contents/files/TMS2.pdf>, Erişim Tarihi: 22.10.2015.
- Kamu Gözetleme Kurumu;** (2016), “TMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklarındaki Yatırımlar Standardı”, İnternet Adresi: <http://kgk.gov.tr/contents/files/TMS28.pdf>, Erişim Tarihi: 15.01.2016.
- Kamu Gözetleme Kurumu;** (2015), “TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı”, İnternet Adresi: <http://kgk.gov.tr/contents/files/TMS36.pdf>, Erişim Tarihi: 22.10.2015.
- Kamu Gözetleme Kurumu;** (2015), “TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar”, İnternet Adresi: <http://kgk.gov.tr/contents/files/TMS38.pdf>, Erişim Tarihi: 22.10.2015.
- Kamu Gözetleme Kurumu;** (2015), “TMS 40 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller Standardı”, İnternet Adresi: <http://kgk.gov.tr/contents/files/TMS40.pdf>, Erişim Tarihi: 20.12.2015.
- KAYA, Uğur ve Engin DİNÇ; (2007), “Türkiye Muhasebe Standartlarına Göre Maddi Duran Varlıkların Değerlenmesi Ve Muhasebeleştirilmesi”, **Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 16(2), ss. 343-364.
- KIZIL, Ahmet; Mehmet FİDAN; Cevdet KIZIL ve İrem KESKİN; (2013), **TMS-TFRS Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları**, İstanbul: DER Yayınları.
- KVAAL, Erlend; (2005), “Topics in Accounting for Impairment of Fixed Assets”, Unpublished PhD Thesis, Oslo: Norwegian School of Management.
- MEETING, David T. and Randall W. LUECKE; (2002), “Asset Impairment and Disposal: New Accounting Guidance for Longlived Assets”, **Journal of Accountancy**, March 1, pp. 49-60.
- ÖKTEM, Recep; (2011), “Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Açısından Zayıf Olan Malların Değerlemesi Ve Raporlanması”, **World Of Accounting Science**, 13(3), ss. 155-176.
- PEETATHAWATCHAI, Pimpana ve Acaranupong KITTIMA; (2012), “Are Impairment Indicators and Losses Associated in Thailand?”, **Journal of Financial Reporting and Accounting**, 10(1), pp.95-114.
- PETERSEN, Christian and Thomas PLENBORG; (2010), “How do Firms Implement Impairment Tests of Goodwill?”, **Abacus**, 46(4), pp.419-446.

- REINSTEIN, Alan and Gerald H. LANDER; (2004), "Implementing the Impairment of Assets Requirements of SFAS No. 144: An Empirical Analysis", **Managerial Auditing Journal**, 19 (3), pp. 400-411.
- RIEDL, Edward J.; (2004), "An Examination of Long-lived Asset Impairments"., **The Accounting Review**, 79 (3), pp. 823-852.
- SARIOĞLU, Kerem ve Muhittin Özgür ESEN; (2007), "İşletme Birleşmelerinde Şerefiyenin Muhasebeleştirilmesi ve Raporlanması", **Yönetim Dergisi**, 57, ss.44-54.
- SEETHARAMAN, Arumugam; Jayashree SREENIVASAN; Sudha RAJU and Tey Ya YEE; (2006), "Managing Impairment of Goodwill", **Journal of Intellectual Capital**, 7(3), pp.338-353.
- SİPAHİ, Barış ve Ayça Akarçay ÖĞÜZ; (2010), "TMS 36 Çerçevesinde Maddi Duran Varlıklarda Değer Düşüklüğünün Ölçülmesi", **Journal of Accounting & Finance**, 45, ss.253-262.
- STRONG, John S. and John R. MEYER; (1987), "Asset Writedowns: Managerial Incentives and Security Returns", **The Journal of Finance**, 42(3), pp. 643-661.
- TERZİ, Serkan; (2009), "Şerefiyede Değer Düşüklük Testinin Uluslararası Muhasebe Standardı (IAS 36) ve Amerikan Muhasebe Standardı (SFAS 142) Açısından İncelenmesi", **Mali Çözüm Dergisi**, 95, ss.101-122.
- TUĞAY, Osman; (2014), "Maddi Duran Varlıklarda Değer Düşüklüğü, Değer Düşüklüğünün İptali Ve Muhasebeleştirilmesi İşlemlerinin TMS 16/TMS 36 ve Vergi Mevzuatı Açısından İncelenmesi", **Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi**, 7(1), ss.31-52.
- ULLAH, Subhan; Syed Umar FAROO and Murtaza Masood NIAZI; (2010), "An Examination of the IAS 36 Asset Impairment on the Valuation Models Used by Analysts Firms in UK.", **Research Journal of International Studies**, 15, pp.27-36.
- VANZA, Samir; Peter WELLS and Anna WRIGHT; (2011), "Asset Impairment and the Disclosure of Private Information", **SSRN Electronic Journal**, Internet Address: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1798168, Date of Access: 03.09.2015.
- WATTS, Ross L.; (2003), "Conservatism in Accounting Part I: Explanations and Implications", **Accounting Horizons**, 17(3), pp.207-221.
- YAMAMOTO, Takashi; (2008), "Asset Impairment Accounting and Appraisers: Evidence from Japan", **Appraisal Journal**, 76 (2), pp.179-188
- YARDIMCIOĞLU, Mahmut; (2007), "Gayri Maddi Duran Varlıkların Mevzuatımız ve Uluslararası Standartlar Yönünden Durumu: Şerefiye Örneği", **Mali Çözüm**, 81, ss.63-68.
- YILDIZTEKİN, İhsan; (2010), "Türkiye Muhasebe Standartlarına Göre Duran Varlıkların Muhasebeleştirilmesiyle İlgili Örnekler", **Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi**, 24(4), ss.259-288.
- ZUCCA, Linda J. and David CAMPBELL; (1992), "A Closer Look at Discretionary Writedowns of Impaired Assets", **Accounting Horizons**, 6(3), pp.30.